

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

JESENSKI ROK

MADŽARŠČINA

KOT DRUGI JEZIK NA NARODNO MEŠANEM OBMOČJU V PREKMURJU

==== Izpitna pola 1 ====

- A) Slušno razumevanje
- B) Bralno razumevanje

Petek, 8. september 2006 / 60 minut (20 + 40)

Dovoljeno dodatno gradivo in pripomočki: kandidat prinese s seboj nalivno pero ali kemični svinčnik. Kandidat dobi dva ocenjevalna obrazca.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne obračajte strani, dokler Vam to ni dovoljeno.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca).

Ta izpitna pola je sestavljena iz dveh delov, slušnega in bralnega razumevanja. Časa za reševanje je 60 minut: 20 minut za slušno, 40 minut za bralno razumevanje. Nadzorni učitelj Vas bo opozoril, kdaj lahko začnete reševati drugi del. Odgovore vpisujte v izpitno polo v za to predvideni prostor, z nalivnim peresom ali kemičnim svinčnikom. Pišite čitljivo.

Zaupajte vase in v svoje sposobnosti.

Želimo Vam veliko uspeha.

Naslednja navodila boste slišali tudi na posnetku.

Test je sestavljen iz dveh delov: A in B. Vsak del vsebuje govorno izhodiščno besedilo in nalogo, ki se nanj nanaša.

Najprej boste nalogo prebrali, nato boste poslušali govorno izhodiščno besedilo in že med poslušanjem nalogo sproti reševali.

Vsako govorno izhodiščno besedilo boste poslušali po dvakrat, vmes pa bo premor za reševanje. Začetek in konec govorenega besedila bo označeval takle zvočni znak /*/.

Odgovore zapisujte razločno v izpitno polo. Uporabljate lahko nalivno pero ali kemični svinčnik. Nečitljive rešitve in nejasni popravki se točkujejo z nič točkami.

Zaupajte vase in v svoje sposobnosti. Želimo Vam veliko uspeha.

To so bila splošna navodila.

Zdaj boste začeli reševati izpitne naloge. Poslušajte pozorno.

Odprite izpitno polo.

Ta pola ima 12 strani, od tega 4 prazne.

1A**a)****1. Igaz vagy hamis az állítás? Karikázza be az I-t (igaz) vagy a H-t (hamis)!**

1. Az emberek gyakran tekintik az allergiás tüneteket is náthának. I / H
2. Az allergiás betegségek orvosi segítséggel megszüntethetők. I / H
3. Az allergiaszezon a mogyoró és a tiszafa virágzásával fejeződik be. I / H
4. A gyomnövények közül a parlagfű okoz legkevésbé allergiát. I / H
5. Allergiát csak a növények virágpora okozhat. I / H
6. A pollennaptárból megtudhatjuk, mikor mi okozhat allergiát. I / H
7. Az allergia veszélye februártól szeptemberig fenyeget bennünket. I / H
8. A betegek maguk is enyhíthetik allergiás tüneteiket. I / H
9. A gyakori hajmosással csökkenthetjük az allergiás tüneteket. I / H
10. A gyomos, gazos területek birtokosait nem lehet megbüntetni. I / H

(10 pont)

b) Röviden válaszoljon a kérdésekre!

1. Változik-e a Balatonhoz érkező vendégek nemzetiségi összetétele?

_____ (1 pont)

2. Melyik országból érkezett a múltban a legtöbb vendég?

_____ (1 pont)

3. Miért várható több német turista, mint ahány az utazási irodákban helyet foglalt?
Két okot említsen!

_____ (2 pont)

4. Minek a következménye az, hogy több hazai turista éjszakázik majd a Balatonnál?
Két dolgot említsen!

_____ (2 pont)

5. Milyen változás történt a balatoni szállodák nyitva tartásában a közelmúltban?

_____ (1 pont)

6. Miért számítanak jobb vendégnek a különböző rendezvények résztvevői?

(1 pont)

7. Miből származik majd nagyobb bevétel az átalakított szállodákban?

(1 pont)

8. Milyenek a balatoni árak a szomszédos országok áraihoz képest?

(1 pont)

(10 pont)

B)

a) **Figyelmesen olvassa el az alábbi szöveget, majd röviden válaszoljon a kérdésekre!**

Tealaevelek a múltból

A tea felfedezésének körülményeiről számos legenda kering, máig sem tisztázott, hol lehetett a tea őshazája. Egyaránt származhat Délnyugat-Kínából és Burmából. Akár hisszük, akár nem, az emberiség már ötezer éve issza. Néhány helyen ősi hagyománya van a teaivásnak, a mai napig rituális teaceremóniákat tartanak.

KÍNA

A tea széles körű elterjedését a rossz minőségű ivóvíznek is köszönheti. Eleinte a gőzölt leveleket egy edényben összetörték, kalácsformára gyúrták, és ezt teakalácsnak nevezték el. A teakalácsot tejjel összefőzték, és különböző fűszerekkel ízesítették. Később a leveleket gőzölés helyett inkább kiszáritották, porrá törték, és vízzel forrázták le. Keserűen fogyasztották, csupán sóval és gyömbérrel ízesítették néha. Eleinte a csészébe szórt levelekre öntötték a forró vizet. Később kezdték el az italt az addig boroskancsóként funkcionáló porcelánedényekben készíteni, amit Európa már mint teáskannát ismerhetett meg.

JAPÁN

A teakészítési mód a 8. században került át Kínából Japánba. Kezdetben a császár udvarában szolgálták fel az ünnepeken. Termeszteni csak 400 évvel később kezdték. Alapszabály volt, hogy a leveleket hajnalban, még a harmat lehullta előtt kellett leszedni. A japán teamesterek a korábbi teaáldozatból szertartást fejlesztettek ki. Ma már nem a teamesterek, hanem külön erre a feladatra kiképzett gésák vezetik a ceremóniát. A szertartáshoz teaport használnak, amelyet – miután ráérték a forró vizet – speciális bambuszkeverővel felhabosítanak a csészében. A japánok nem ízesítik a teát, inkább aprósüteményt fogyasztanak hozzá.

ANGLIA

A korabeli nagy földrajzi felfedezések kitágították a világot az európaiak számára. 1610-ben már teával megrakott holland hajók kötöttek ki a szigetországban. Az emberek eleinte nem tudták, mit kezdjenek vele, néhányan a leveleket kenyérrel ették, a forrázatot pedig kiöntötték. Azután egy 1658-ban megjelent újságcikk megismertette az angolokat a tea helyes elkészítési módjával. A 18. századra a kávéházak legnagyobb része teaházzá alakult, és a teázás divattá vált az angol családok körében. A teát tejjel, cukorral, rummal, sőt borssal ízesítették. Kialakult az ötórás tea szokása is, amely az angol társasági élet alappillérvé vált. Anglia a 19. századra a világ legnagyobb teaivó országává nőtte ki magát.

OROSZORSZÁG

Angliát Oroszország követi a teafogyasztó nemzetek sorában. Az orosz tea gyengébb volt az angolnál, és fogyasztását sem kötötték szigorúan időhöz. Eleinte keserűen itták, később rájöttek, hogy érdemes cukorral, mézzel, dzsemmel, rummal, citrommal ízesíteni. Sajátos módon készítették a teát. Először leforráztak egy nagyobb mennyiségű levelet kevés vízzel, vagyis esszenciát készítettek, majd ebből tettek a csészékbe, és hígították fel forró vízzel. Fogyasztása sem volt szokványos: egy darabka cukrot a szájukba vettek, majd így ittak rá a teából.

(A Nők Lapja 2003/4. sz. alapján)

1. Miért szoktak rá a kínaiak a teára?

_____ (1 pont)

2. Milyen folyadékkal készítették a kínaiak a teát?

– kezdetben: _____

– később: _____ (2 pont)

3. Milyen anyagból készült a kínai teáskanna?

_____ (1 pont)

4. A nap melyik szakában szedték a japánok a tealeveleket?

_____ (1 pont)

5. Hogyan fogyasztották Angliában kezdetben a tea leveleit?

_____ (1 pont)

6. Honnan szereztek tudomást az angolok arról, hogyan kell teát főzni?

_____ (1 pont)

7. Mi lett az angol kávéházak többségének a sorsa?

_____ (1 pont)

8. Írja le az orosz teakészítés két lépését!

– _____

– _____ (2 pont)

9. Melyik országban fogyasztják ízítés nélkül a teát?

_____ (1 pont)

(11 pont)

- b) Figyelmesen olvassa el az alábbi szöveget, majd karikázza be az I-t (igaz) vagy a H-t (hamis)!**

Eszenyi Enikőt kérdeztük

- Szinte többet rendezel külföldön, mint idehaza. Miért?
- Ez így nem igaz. Pozsonyban négy éve rendezek, de párhuzamosan idehaza is dolgozom: színre vittem az *Antonius és Kleopátrát* – ennek köszönhetem a varsói meghívást. A Lengyel Nemzeti Színház igazgatója kért fel, miután látta az előadást. A washingtoni Brecht-előadással egy időben megy a Pesti Színházban a *Varrónők*, a budapesti Operettszínházban készül a *Bál a Savoyban* előadása. Inkább úgy fogalmaznék, külföldön nagyobb figyelmet keltek a rendezéseimmel.
- Lehet, hogy ezt a nemednek is köszönheted? Nálunk alig van női rendező. Téged könnyen elfogadtak a férfi kollégák és a kritikusok?
- Nem ütköztem különösebben nagyobb akadályokba, de az is kétségtelen, hogy néha nehezebben fogadják el az instrukcióimat a férfikollégák, mint a nők.
- Washingtonban kifejezetten az *Egy fő, az egy fő* című Brecht-darabra szólt a felkérés.
- Igen. Brecht a kedvenc szerzőim közé tartozik. Közel áll hozzám a modernsége, az új, extravagáns színházfelfogása. Azért is örültem ennek a lehetőségnek, mert a darab hazai, hatvanas évekbeli előadását, amelyet – az általam oly nagyon szeretett – Kapás Dezső rendezett, nem láthattam. Márpedig ő soha nem véletlenül választott darabot.
- Jól tudsz angolul, mégis tolmáccsal dolgozol.
- Igen. Csehül és szlovákul is elég jól tudok már, de szükségem van arra, hogy minden árnyalatában pontosan el tudjam magyarázni, amit akarok, és én is pontosan értsem azt, amit a színészek mondanak. Amikor a rendelkezőpróbákon túl vagyunk, és bemegyünk a darab mélységeibe, akkor sokat segít, ha eljátszom a jeleneteket, olyankor már leginkább a munka meggyorsítására kell a tolmács.
- Igénylik a színészek, hogy előjátszd a jeleneteket?
- Általában igen. Annak idején nekem is nagyon sokat segített, hogy Kapás Dezső eljátszotta nekünk a női szerepeket. De nem ragaszkodom a végsőkig a saját elképzeléseimhez.
- A magyar színházról azt mondják, erősen rendezőcentrikus. Az amerikai is az?
- Amerikában a színészek szinte felőrölnék a munkáért való küzdelemben. Mivel nincsenek állandó társulatok, egy-egy darabra szerződtetik őket. Szomorú volt látni például azt az – egyébként Udvaros Dorottya-karakterű – színésznőt, aki végigjátszotta a világirodalmat, és sorban állt nálam castingolni. A legtöbbjüknek van „polgári” másodállása, ha a színészetből akarnának megélni, fölkopna az álluk. Megerősödött bennem a meggyőződés, hogy nagyon kell őriznünk a hazai társulati rendszert, ha nem akarunk ide jutni.
- Kulturálisan egészen más Amerika és Közép-Európa. Odakinn több show-elemet igényel a közönség?
- Ahol függöny van, deszka meg reflektorok, ott a színészek játszani akarnak, a közönség meg szórakozni, és kész. Brechtért egyébként sehol a világon nem rajongnak, de azért eljönnek megnézni. Itthon legfeljebb kisebb színpadon merném színre vinni ezt a darabot. Odakinn viszont a politikai üzenete, a háborúellenessége miatt annyira aktuális, hogy telt házzal megy a nagy színházban. Amikor elhangzott a darabban a kérdés: ki ellen harcolunk?, és rá a felelet: még nem tudjuk, de megyünk, a premieren nyíltszíni taps szakította meg az előadást.

(A *Nők Lapja* 2004. 02. 25. sz. alapján)

1. Eszenyi Enikő rendezéseire külföldön jobban figyelnek. I / H
2. Azért dolgozik külföldön is, mert a magyar színházak nem foglalkoztatják. I / H
3. A nők többnyire jobban hallgatnak utasításaira, mint a férfiak. I / H
4. A művésznő megnézte a Kapás Dezső által rendezett Brecht-darabot. I / H
5. A pontosabb kommunikálás érdekében fordítóval dolgozik. I / H
6. Kedvenc rendezőjét követve néha el is játssza a jeleneteket. I / H
7. Eszenyi Enikő rendezőként figyelembe veszi a színészek véleményét is. I / H
8. Az amerikai színészeknek biztos megélhetést nyújt a színészi pálya. I / H
9. Magyarországon a Brecht-darabok kevesebb nézőt vonzanak. I / H
10. Az *Egy fő, az egy fő* című előadás üzenete ma is időszerű. I / H

(10 pont)

- c) **Figyelmesen olvassa el a szöveget, majd a kiemelt szavakat írja a megfelelő vonalra! Szükség szerint toldalékolja is őket!**

A szöveg címe: Légzsák mellett is kell az öv! (A Nők Lapja 2004. márciusi sz. alapján)

<p>Azok a gépkocsiban ülők, akik nem kapcsolják be a biztonsági övüket, nincsenek „összekötve” a gépkocsival. Frontális ütközés esetén azonos _____ fognak tovább mozogni, mint amekkorával az autó a baleset előtt haladt. Ezt akadályozhatja meg a/az _____.</p> <p>Ugyan elterjedt az a vélemény, hogy egy kisebb _____ az ember képes kitámasztani magát a kezével, ám ez _____ tévedés!</p> <p>Különösen fontos a bekapcsolt biztonsági öv a légzsákkal felszerelt autó esetén. Még elképzelni is _____, mi történik, ha az előreleendő ember találkozik a 350–400 km/h-val kinyíló légzsákkal.</p> <p>A _____ egyértelműen bizonyítják, hogy a/az _____ ülésen ugyanolyan kockázatos becsatolás nélkül ülni, mint elől. A többtonnás erő, amellyel a hátsó utas előrevágódik, saját magára és az előtte lévőre egyaránt _____ jelent.</p> <p>Érdekes adat, hogy a nők jobban törekszenek a testi épség megóvására, mint a férfiak, ezért általában biztonságosabban vezetnek. Érdemes _____ venni róluk!</p>	<p>baleset</p> <p>hátsó</p> <p>kísérlet</p> <p>nagy</p> <p>öv</p> <p>példa</p> <p>rossz</p> <p>sebesség</p> <p>veszély</p>
--	---

(9 pont)

ÜRES OLDAL

ÜRES OLDAL

ÜRES OLDAL

ÜRES OLDAL